

עירובין פרק תשיעי כל גגות

(עירובין פט, א)

משנה:

כל גגות העיר רשות אחת (ואף על פי שדירורין חלוקין למטה לשני בני אדם - הגגות שאין תשמישן תדיר אין בהם חילוק רשות, וכלים ששבתו בגג זה מותרין להוציאם לזה), ובלבד שלא יהא גג גבוה (מחבירו) עשרה או נמוך עשרה (דאם חלוק מהן בגובה עשרה - אסור לטלטל ממנו לגגין וטעמא מפרש בגמרא) - דברי רבי מאיר; וחכמים אומרים: כל אחד ואחד רשות בפני עצמו (ואם לא עירבו דירורין שלמטה אסור לטלטל מזה לזה);

רבי שמעון אומר (רבי שמעון מיקל מכולם, ואמר): אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיות (שאינן יותר מבית סאתים, הואיל וכולם אין תשמישן מיוחד ותדיר) - רשות אחת הן (ומטלטלין מזה לזה אפילו מחצר של רבים לחצר רבים בלא עירוב, ולית ליה לרבי שמעון עירובי חצירות אלא משום היתר כלי הבית) לכלים ששבתו לתוכן (כלים ששבתו באחד מהן - מוציאין אותן מזה לזה), ולא לכלים ששבתו בתוך הבית (והביאום לחצירן על ידי שעירבו בני החצר - אסור להוציאן מחצירו לחצר אחרת אם לא עירבו שתי החצירות יחד).

גמרא:

יתבי אביי בר אבין ורבי חנינא בר אבין, ויתבי אביי גבייהו, ויתבי וקאמרי: בשלמא רבנן, סברי כשם שדירורין חלוקין למטה כן דירורין חלוקין למעלה; אלא רבי מאיר מאי קסבר? אי קסבר כשם שדירורין חלוקין למטה כן דירורין חלוקין למעלה - אמאי רשות אחת הן? ואי קסבר אין חלוקין: דכל למעלה מעשרה רשות אחת היא, אפילו גג גבוה עשרה ונמוך עשרה נמי! אמר להו אביי: לא שמיע לכו הא דאמר רב יצחק בר אבדימי: 'אומר היה רבי מאיר: כל מקום שאתה מוצא שתי רשויות (שעומדת כל אחת לבדה) והן רשות אחת (שם אחת להן: ששתיהן רשות היחיד), כגון עמוד ברשות היחיד (בחצר) גבוה עשרה ורחב ארבעה - אסור לכתף עליו (מן החצר ואף על פי שרשות חצר עולה עד לרקיע): גזירה משום תל (גבוה עשרה) ברשות הרבים (דהוה רשות היחיד, דלא ליתי לכתופי עליה)'; הכי נמי גזירה משום תל ברשות הרבים!

סבור מינה אפילו מכתשת ואפילו גיגית, אמר להו אביי: הכי אמר מר: לא אמר רבי מאיר אלא עמוד ואמת הריחים (כל בנין העומדת הריחים מקום מושבן קרי ליה 'אמת הריחים'), הואיל ואדם קובע להן מקום (דדמו לתל). והרי כותל שבין שתי חצירות, דקבוע, ואמר רב יהודה (לקמן בפירקין): כשתימצי לומר (כשתדקדק בדבריהם תמצא כן) לדברי רבי מאיר גגין רשות לעצמן, חצירות רשות לעצמן (ומטלטלין מחצר של רבים לחצר של רבים בלא עירוב, וכן של יחיד: דכי היכי דאמר רבי מאיר גגות רשות אחת הן - שמעינן מינה דחצירות נמי רשות אחת, שהרי אין תשמישן מיוחד כבתים ודמו לגגין! אבל מגג לחצר - לא, כדקתני זבלבד שלא יהא גג גבוה מחבירו עשרה, וכל שכן מגג לחצר), קרפיות רשות לעצמן; מאי לאו דשרי לטלטולי דרך כותל (הא דקאמרינן חצירות רשות לעצמן) דשרי לטלטולי דרך כותל, ולא גזר משום תל; אלמא גג גבוה ונמוך - טעמא אחרינא הוא, וקרפף - אם יש יותר מבית סאתים (הן) מטלטלין מזה לזה תוך ארבע, ואי של בית סאתים - מטלטלין טלטול גמור; אבל מהן לחצירות - לא, דלא דמו לחצירות: דחצירות רשות שותפות, וקרפף = רשות היחיד!?

אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת: לא! להכניס ולהוציא דרך פתחים.

וחכמים אומרים: כל אחד ואחד רשות בפני עצמו:

איתמר: רב אמר: אין מטלטלין בו (לרבנן בגג הסמוך לחבירו) אלא בארבע אמות (דכיון דלרבנן כל אחד רשות לעצמו, והן פרוצין זה לזה - אוסרין זה על זה, דהוה ליה רשות פרוצה במלואה למקום האסור לה), ושמואל אמר: מותר לטלטל בכולו (שמחיצות המבדילות למטה מן הדירורין אמרינן 'גוד אסקינהו למעלה', ויפרידו ביניהן);

במחיצות הניכרות (שאינן הבתים מחוברין, ויש אויר ביניהם, ומחיצות הבתים נראין לעומדין על הגג כשמתסכלין תחת רגליהם) - דכולי עלמא לא פליגי (דאמרינן בהו גוד אסיק, דדמו לעמוד ברשות הרבים דהוי רשות היחיד משום 'גוד אסיק' = משוך והעלה); כי פליגי במחיצות שאינן ניכרות (שהגגין מחוברין יחד ומכסין המחיצות שבין הדירורין): רב אמר: אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות, לא אמר גוד אסיק מחיצתא; ושמואל אמר: מותר לטלטל בכולו, דאמר גוד אסיק מחיצתא (בכי האי גוונא).

תנן: 'וחכמים אומרים כל אחד ואחד

(עירובין פט, ב)

רשות לעצמו' (קא סלקא דעתך: כל אחד יטלטל בגגו משמע); בשלמא לשמואל -
ניחא; אלא לרב קשיא?

אמרי בי רב משמיה דרב: שלא יטלטל שתי אמות בגג זה ושתי אמות
בגג זה.

והא אמר רבי אלעזר: כי הוינן בבבל הוה אמרינן בי רב משמיה
דרב אמרו 'אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות', והני דבי שמואל
תנו (אית מתניתא בידיהו דמותבי מינה תיובתא לדבי רב, דקתני): 'אין להן' (לכל אחד)
אלא גגן'; מאי 'אין להן אלא גגן'? - לאו דשרו לטלטולי
בכוליה (אין להן לכל אחד אלא גגו, דמשמע דלא יטלטלו אלא בגגו, הא בגגו - יטלטלו!)?
ומי אלימא ממתניתין, דאוקימנא שלא יטלטל שתי אמות בגג זה
ושתי אמות בגג זה - הכי נמי שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג
זה.

אמר רב יוסף: לא שמיע לי הא שמעתא (דשמואל דנימא גוד אסיק במחיצות כי הני
שאין ניכרות);

אמר ליה אביי: את אמרת ניהלן (רב יוסף חלה ושכח תלמודו), ואהא אמרת
ניהלן: 'גג גדול הסמוך לקטן' (גדול עודף עליו לכאן ולכאן), הגדול מותר
(לטלטל בו דיורין שבו, ואפילו לרב: דהא מחיצות של מטה שישנן בעודפו לכאן ולכאן - מחיצות הניכרות הן,
וגוד אסקינהו, ואית להו גפופי, והן פירצה שכנגד הקטן - פתחא הוי לגדול, ואין קטן אוסר עליו, דהוי כשתי
חצירות ופתח ביניהם) והקטן אסור (דלדידיה הוי מלואו, ולאו פתחא הוא, ואסרי עליה בני
גדול), ואמרת לן עלה: אמר רב יהודה אמר שמואל: לא שנו אלא
שיש דיורין על זה ודיורין על זה (שעוברין כל שעה מזה לזה), (הלכך ליכא
למימר גוד אסיק במחיצה התחתונה שביניהם, מפני) דהויא לה הא דקטן מחיצה נדרסת;
אבל אין דיורין על זה ועל זה - שניהן מותרין (אמרינן בה גוד אסיק,
ומותר אף הקטן; אלמא אף במחיצה שאינה ניכרת אית ליה לשמואל גוד אסיק, דאי לאו דמחברין הן - אין
דריסה מזה לזה).

אמר ליה: אנא - הכי אמרי לכו: לא שנו אלא שיש מחיצה על זה
ומחיצה על זה (כל סביבותיהן חוץ מכנגד חבורן): דגדול מישתרי בגיפופי
וקטן נפרץ במלואו, אבל אין מחיצה לא על זה ולא על זה -
שניהן אסורין (דקטן נמי אסר אגדול, דהואיל ולא הוו גיפופי ממש אלא על ידי גוד אסיק - לא הוו
גיפופי לשוויה פתחא לגביה, דפתחא דמינכר בעינן, וכהאי גוונא לא עבדי אינשי).
והא 'דיורין' אמרת לן?

אי אמרי לכו 'דיורין' (אם הזכרתי לכם שום דירה בדבר) - הכי אמרי לכו
(כך אמרתי לכם): לא שנו (דקטן אסור בין לדיורי קטן בין לדיורי גדול) אלא שיש מחיצה
ראויה לדירה על זה ומחיצה ראויה לדירה על זה (כלומר: מחיצה קבועה
וקיימא, דתרווייהו גלו דעתיהו דבעו אשתמושי כל חד בדידיה, הלכך גדול מותר בשלו: דפתחא הוא, ולא אסר
קטן עלייהו; וקטן אסור לשניהם משום דנפרץ במלואו לגדול, ואסרי עליה בני גדול; ולדידהו נמי לא מישתרי:
דכיון דעבד ליה מריה מחיצה קבועה - לא סליק נפשיה מיניה, ולא אחלי לגבייהו), דגדול מישתרי
בגיפופי וקטן נפרץ במלואו, אבל יש מחיצה ראויה לדירה על
הגדול ואין ראויה לדירה על הקטן - אפילו קטן שרי לבני גדול;
מאי טעמא? - כיון דלא עבוד מחיצה סלוקי סליקו נפשיהו מהכא
(בני קטן מגגו ואחליה לבני גדול), כהא דאמר רב נחמן: עשה סולם קבוע לגגו
- הותר בכל הגגין כולן (ואפילו לרבנן: דכיון דאינהו לא עביד סולם - סליקו נפשיהו
ואחלינהו לגביה).

אמר אביי: בנה עלייה על גבי ביתו (והקיף כל גגו מחיצות לעלייה) ועשה
לפניה דקה ארבע (פתח קטן פתוח לצד הגגין) - הותר בכל הגגין כולן (דגלי
דעתיה דקא מחזיק בהו, והם לא הקפידו לעשות כן - אחלינהו לגביה).
אמר רבא: פעמים שהדקה לאיסור (ואפילו לרבי מאיר דמשוי כל הגגות רשות אחת - אסור
בהן); היכי דמי? - דעבידא להדי תרביצא דביתיה (שפתח לצד גינתו ומחיצה
של צד הגגין הניח סתומה), דאמר

(עירובין צ, א)

לנטורי תרביצא הוא דעבידא (וסילק עצמו מן הגגין).

בעי רמי בר חמא: שתי אמות בגג (כרב סבירא ליה, דאמר: גג שבין הגגין - אין מטלטלין בו אלא בארבע [אמות] דאסרי אהדדי) **ושתי אמות בעמוד מהו** (לטלטל מאחת מהן לעמוד העומד ברשות הרבים סמוך לו גבוה עשרה ורחב ארבעה) ?

אמר רבה: מאי קא מיבעיא ליה? כרמלית ורשות היחיד קא מיבעיא ליה (בתמיה, כלומר: פשיטא דאסיר, דהא גג כרמלית הוא, כדאמרנן 'אין מטלטלין בו אלא בארבע' ועמוד = רשות היחיד) ?

ורמי בר חמא אגב חורפיה לא עיין בה (הש"ס קאמר ורמי בר חמא נמי ודאי לא איבעי ליה למיבעי הכי, אלא אגב חורפיה מיהר בשאילתו ולא עיין בה יפה), **אלא הכי קמיבעיא ליה: שתי אמות בגג** (שבין הגגין) **ושתי אמות באכסדרה** (של בעלים אחרים על גבי תקרה של אכסדרה יותר מבית סאתים, ואין לה מחיצה, ואין לה פי תקרה דנימא 'יורד וסותם': דעבידא כי אורזילא בשפוע כגגין שלנו, וכדאמרן ב'עושין פסין' (לעיל כהב), דהשתא הויה לה נמי כרמלית), **מהו** (לטלטל מזה לזה) ? **מי אמרינן כיון דלא הא חזי לדירה ולא הא חזי לדירה - חדא רשותא היא** (ואף על פי שאינן של איש אחד - אין בהם חלוק רשותא, ואפילו לרבנן: דלא דמו לשני גגין, דהתם איכא דיורין למטה בשניהם, ויש לומר כשם שיש חלוק רשות למטה בבתי - כך יש חלוק למעלה: דחלוק למטה סליק ואזיל לעיל, אבל באכסדרה ליכא למימר הכי) ? **או דילמא כיון דמגג לגג אסיר** (טעמייהו דרבנן משום דקפדי אשינוי בעלים הוא) - **מגג לאכסדרה נמי אסיר?**

בעי רב ביבי בר אביי: שתי אמות בגג ושתי אמות בחורבה (של אחרים, ופרוצה לרשות הרבים, דהויה נמי כרמלית - כגג בין הגגין) - **מהו?**

אמר רב כהנא: לאו היינו דרמי בר חמא? (מה בין חורבה לאכסדרה?)
אמר רב ביבי בר אביי: וכי מאחר אתאי ונצאי (מפי אחר באתי וחלקתי בשאלה ששאלה אחר באתי לקנות בתמיה) ? **אכסדרה לא חזיא לדירה וחורבה חזיא לדירה!**

וכי מאחר דחזיא לדירה מאי קמיבעיא ליה (הא לא דמי לגג - ואסיר) ?
אם תימצא לומר: קאמר (כלומר: לא פשיטא לרב ביבי דתיהוי חורבה חזיא לדירה, ולא פשיטא ליה נמי דתיהוי כי אכסדרה, דהא עדיפא מינה פורתא, ובא להוסיף על שאילתו של רמי בר חמא על ידי 'אם תימצא לומר', והכי קאמר): **אם תימצא לומר אכסדרה לא חזיא לדירה - חורבה חזיא לדירה** (אם פשיטא לרמי בר חמא דשרי [באכסדרה], הכא מאי? התם הוא, דאכסדרה לא חזיא מידי לדירה, אבל חורבה חזיא לדירה בתיקון מועט) ? **או דילמא השתא מיהא לית בה דיורין?**
תיקו.

גגין השוין (שאינן בהן גג גבוה מחבירו עשרה ויש הרבה סמוכין יחד) **לרבי מאיר** (דמשוי להו כולהו חדא רשותא ולא אסרי אהדדי), **וגג יחידי לרבנן** (שאינו סמוך לאחרים, דאפילו לרבנן ליכא דליסר עליה): **רב אמר: מותר לטלטל בכלו, ושמואל אמר: אין מטלטלין בו אלא בארבע** (והא דקאמר רבי מאיר: רשות אחת הן לטלטל שתי אמות בזה ושתי אמות בזה; וטעמייהו דרב ושמואל מפרשא ואזלא);

רב אמר מותר לטלטל בכלו? קשיא דרב אדרב (דאמר רב לעיל (א, 99)) **בגגין** השוין לרבנן דאסרי אהדדי, אלמא לא אמר גוד אסיק מחיצות שביניהם להיות מובדלת - הכא נמי בגגין השוין לרבי מאיר: נהי נמי דהאי לא אסר אחבריה דחדא רשותא משוי להו, מיהו בני רשות הרבים העוברת לפנייהם ולאחרייהם ולצידי החיצונות אמאי לא אסרי עלייהו? הא ליכא מחיצות לגגין, ומחיצות תחתונות אמר רב דלא מהני להו! וכן בגג יחידי לרבנן ליתסרו עליה בני רשות הרבים וחצירות שסביבותיו) ! ?

(ומשני:) **התם** (בין גג לגג) **לא מינכרא מחיצתא** (לא אמרינן גוד אסיק, דלא מינכרן מחיצתא - שהן מכוסות בגגין, הלכך: כיון דאמרו רבנן יש חלוק רשויות למעלה וגוד אסיק נמי בכי הני לא אמרי - הרי הן פרוצים כל אחד לרשות האסורה לו, לפיכך אסור לטלטל בו), **הכא מינכרא מחיצתא** (וקאמרין בהו גוד אסיק; הלכך לרבי מאיר - דמשוי להו חדא רשותא - ליכא דליסר, דהא מחיצות חיצונות אית להו, והוו כולהו כחד גג מוקף מחיצות; וכן גג יחידי לרבנן);
ושמואל אמר: אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות - קשיא דשמואל
אדשמואל?

התם לא הוי יותר מבית סאתים (כיון דאית ליה לשמואל גוד אסיק אף במחיצות שביניהם ואף על פי שאינן ניכרים, ופלוגתייהו קמייתא אליבא דרבנן היא: דמשוו לכל חד רשותא באנפי נפשיה - הוי כל גג וגג מוקף בפני עצמו, ובכל חדא ליכא יותר מבית סאתים), **הכא** (דפלגין אליבא דרבי מאיר דמשוי לכולהו כחד וכולן ניתרין במחיצות חיצונות) **הוי יותר מבית סאתים, והני מחיצות - למטה עבידן, למעלה לא עבידן, והוה כקרפף יתר מבית סאתים שלא הוקף לדירה, וכל קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה אין מטלטלין בו אלא בארבע** (יש כאן יותר מבית סאתים, והיקף זה דגוד אסיק - אינו היקף לדירה: דהנך מחיצות של מטה - אף על פי שנעשו לדירה למטה -

עבדן לדור בחללן למטה ולא לדירת גג, הלכך: כי מסקינן להו - הוי מוקף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה; וגג יחידי לרבנן נמי בדאיכא טפי מבית סאתים דומיא דגגין השוין לרבי מאיר) .

איתמר: ספינה - רב אמר מותר לטלטל בכולה (ואפילו ישנה יותר מבית סאתים דהוקף לדירה הוא), ושמואל אמר אין מטלטלין בה אלא בארבע: רב אמר מותר לטלטל בכולה,

(עירובין צ, ב)

דהא איכא מחיצתא;

ושמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות: מחיצות להבריה מים עשויות (ולא לדירה) .

אמר ליה רב חייא בר יוסף לשמואל: הילכתא כוותך או הילכתא כרב?

אמר ליה: הילכתא כרב.

אמר רב גידל אמר רב חייא בר יוסף: ומודה רב שאם כפאה על פיה (וגובה יותר מעשרה) - שאין מטלטלין בה אלא בארבע אמות.

כפאה למאי? אלימא לדור תחתיה - מאי שנא מגג יחידי (דאמר רב אפילו לרבנן מותר לטלטל בכולו, ואפילו יותר מבית סאתים: דכיון דמחיצות לדירה נעשו, אף על פי שלא לדירת מעלה עשאו, כי אמרינן בהו גוד אסיק - הוי כהיקף לדירה, הכא נמי: כיון דכפאה לדור - כפייתה זו היא עשיית מחיצתה לדירת מסן, כי אמרת בהו גוד אסיק הוי היקף לדירה) ! אלא שכפאה לזופתה (שבטל מחיצותיה מתורת דירה: דאינן עומדות כל זמן כפייתה לא לדירת מעלן ולא לדירת מסן, והוו כעמוד בעלמא; וכי אמרת בהו גוד אסיק - הוי היקף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה, וכרמלית היא) .

רב אשי מתני לה (להא דרב חייא בר יוסף) אספינה, ורב אחא בריה דרבא מתני לה אאכסדרא, דאיתמר: אכסדרה בבקעה (הבקעה - כרמלית, כדאמרינן

ב'ציאות השבת' (שבת ו, ב), ואכסדרה זו פרוצה מארבעה רוחותיה, ועומד קיריה על ארבעה יתדות, ונותנין ארבע קורות מיתד לית, ועליהן מסדין הנסרין; ואותן הקורות קרי 'פי תקרה'; והאי דנקט בקעה - משום דבעיר סתם אכסדראות סמוכות להקיף בית או חצר, ואיכא מחיצה אחת או שתיים, ומודה שמואל התם דמטלטלין, כדאמרינן לקמן): רב אמר: מותר לטלטל בכולה, ושמואל אמר:

אין מטלטלין בה אלא בארבע;

רב אמר: מותר לטלטל בכולה, אמרינן פי תקרה יורד וסותם;

ושמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע, לא אמרינן פי תקרה יורד וסותם

ורב - אליבא דרבי מאיר (כיון דאמר בגגין השוין מטלטלין בכולו, אלמא לאו כרמלית נינהו) - ליטלטלי מגג לחצר (אלמא אמרינן לקמן לדברי רבי מאיר גגין רשות לעצמן, חצירות רשות לעצמן: דאין מטלטלין מגג לחצר) ? (ואליבא דרבנן בגג יחידי ליכא למיפרך ליה לרב 'ליטלטל מיניה לחצר', דלרבנן הכי נמי שרי, דאמרינן לקמן (צא, א) לדברי חכמים גגין וחצירות רשות אחת ומטלטלין מגג יחידי לחצר של רבים שיש לו רשות בה! ולשמואל לא מצי למיפרך אליבא דרבי מאיר ליטלטל מגג לחצר, דהא שמואל - גגין השוין לרבי מאיר כרמלית משוי להו, לפיכך אין מטלטלין מהן לחצר של רבים דהויא רשות היחיד, דאפילו לא עירבה קיימא לן במסכת שבת בפרק 'אם לא הביא כלי' (דף קל, ב) דמטלטלין בכולה; והא דאמר לקמן לדברי חכמים גגין וחצירות רשות אחת - שמואל מוקי לה בגג בין הגגין: דלשמואל - דאית ליה גוד אסיק במחיצות שביניהן - ליכא לכל אחד יותר מבית סאתים! אי נמי בגג יחידי, דליכא יותר מבית סאתים, ואשמעינן אף על גב דגג לרבנן רשות מיוחדת וחצר הוא רשות שותפות - מטלטלין, דלא גזור רבנן מרשות היחיד לרשות שותפין אלא בביתם, כגון מבית לחצר;)

גזירה משום דרב יצחק בר אבדימי (בריש פירקין: גזירה משום תל ברשות הרבים) ;

ושמואל אליבא דרבנן (בגג יחידי יותר מבית סאתים, כיון דאמר דהאי גוד אסיק לא הוי היקף לדירה, וכרמלית היא) ניטלטל מגג לקרפף (ליטלטל מיניה לקרפף יותר מבית סאתים, שתי אמות בזה ושתי אמות בזה, אלמא אמרינן לקמן לדברי חכמים גגין וחצירות רשות אחת, וקרפפות רשות אחת:

דאין מטלטלין מהן לקרפף) ? (ואליבא דרבי מאיר ליכא למיפרך ליטלטל מגג לקרפף, דהא תרווייהו כרמלית נינהו, דהא גג יחידי יותר מבית סאתים אוקימנא גזירה משום תל ברשות הרבים; ולרב נמי אליבא דרבנן ליכא למיפרך, דהא רב, גג יחידי יותר מבית סאתים - רשות היחיד משוי ליה! ובגגין השוין לרב

אליבא דרבי מאיר דמותו לטלטל בכולו ליכא למיפרך ליטלטל מיניהו לקרפף פחות מסאתים: גזירה משום תל! ולרבנן מגג יחידי אליבא דרב דמשוי ליה רשות היחיד נמי לא פרכינן ליטלטל מיניה לקרפף פחות מבית סאתים, וכן מחצר לקרפף בין לרבי מאיר בין לרבנן, משום דקרפף חלוק מחצר: דקרפף מוקצה לתשמיש שאינו תדיר, אבל חצר וגגין שוה תשמישן; ולרב לא פרכינן בגגין השוין לרבנן, דמשוי להו רב אליבייהו כרמלית 'ליטלטל מיניהו לקרפף יותר מבית סאתים', דאף על גב דמשוי להו רב כרמלית מפני שפרוצין זה לזה, הני מילי להחמיר: לאסור טלטול של כל אחד ואחד ביותר מארבע, אבל לא משוי ליה כרמלית גמורה להקל

לטלטל מתוכן לכרמלית גמורה, דאמרן לעיל לגבי גג בין הגגין לרב דאסור לטלטל ממנו לחורבה ולאכסדרה; ואף על גב דשניהן אסורין לטלטל בתוכן אלא בארבע אמות, מכל מקום הואיל ואין רשותייהו דומות: דגג חזי לדירה טפי מחצר ואכסדרה לטלטל ממנו לחורבה ולאכסדרה, וכל שכן הכא: דגג חזי לדירה טפי מקרפף; אבל לשמואל - דמשוי גג יחידי כרמלית גמור דיותר מבית סאתים הוא - פרכינן;)

אמר רבא בר עולא: גזירה שמא יפחת הגג (ויחסר מבית סאתים, ויקצרו גם את הבית למדת הגג מלמטה, ויתנו המחיצה כנגד שפת הגג; דהשתא ליכא יותר מבית סאתים והוי רשות היחיד ואתי לטלטולי מיניה לקרפף כמעיקרא).

אי הכי - מקרפף (יותר מבית סאתים) לקרפף (יותר מבית סאתים) נמי לא יטלטל (אפילו בתוך ארבע), דילמא מיפחית (חד מינייהו והוי רשות היחיד מעלייתא), ואתי לטלטולי (כמעיקרא, מיניה לחורבה, והוי כרמלית)?

התם, אי מיפחית - מינכרא ליה מילתא; הכא אי מיפחית - (כיון דליכא מחיצות על הגג) לא מינכרא מילתא (ולא מיחזי כפחות מבית סאתים: דבר שאין לו מחיצות - לא סליק ליה אומדנא שפיר, וסברי אכתי טפי מבית סאתים הוא)!

אמר רב יהודה: כשתמצא לומר (כשתעמוד על סוף דעתן - זהו גמר דבריהן): לדברי רבי מאיר: גגין רשות לעצמן (ומטלטלין מגגו של ראובן לגגו של שמעון), (1) חצירות רשות לעצמן (ומטלטלין מחצירו של ראובן לחצירו של שמעון כלים ששבתו בחצר, וכן מחצר של רבים לחצר של רבים),

(עירוובין צא, א)

קרפפות רשות לעצמן (ואפילו הן של שני אנשים - מטלטלין מזה לזה, דהאמר רבי מאיר: כל גגות העיר רשות אחת - שמע מינה דסבירא ליה דאין רשות מתחלקת מחמת שינוי בעלים אלא בתים לחודיהו, מפני שהם תדירות לדירה, דמה לי גגין ומה לי חצירות ומה לי קרפפות?! אבל מגג לחצר ומגג לקרפף לרבי מאיר - לא, ואפילו של איש אחד, כדאמרין: גזירה משום תל ברשות הרבים, וכל שכן כשהן של שנים; ומחצר לקרפף - נמי לא: דשמעינן להו לרבנן לקמן בברייתא דאסור לטלטל מחצר לקרפף, ורבי מאיר לא שמעינן ליה דפליג עלייהו להקל אלא בחלוקת רשויות דגגין, הואיל ושמן שוה, אבל ברשויות החלוקות בשמן - לא שמעינן ליה דמיקל; דדוקא קאמר רבי מאיר גגות, דתשמישתן שוה, וכן חצירות, וכן קרפפות, ואפילו הן של שנים: דבשינוי בעלים לא מיתסרי אלא בתים לרבי מאיר וגגין לרבנן, אבל בחלוקת תשמיש ושינוי שם הרשות - קפיד, הלכך מחצר לקרפף אסור ואפילו הוא שלו ואינו יותר מבית סאתים! דעל כרחן הנך קרפפות בשאין יתירים על בית סאתים קאמר, דאי ביתירים - בהא לימא רבי שמעון 'מטלטלין'? הא כרמלית היא, וליכא מאן דפליג דמחצר המשכן גמרי' ועוד: בהדיא אמרינן בשלהי 'עושין פסין' דפלוגתא דרבי שמעון ורבנן - בקרפף בית סאתים היא, ואפילו חצר וקרפף של איש אחד אסרי רבנן, דקאמר התם: קרפף יותר מבית סאתים שהוקף לדירה מרע רובו, הרי הוא כגנה כו', ואמר רב הונא בריה דרב יהושע כו', וכי דייקת בה - שמעינן מינה דלא שרי רבי שמעון אלא בקרפף בית סאתים, ורבנן אסרי אף על גב דלחד גברא הוא);

לדברי חכמים (דלא גזרו משום תל), גגין וחצירות רשות אחת (לא שיטלטל מגג לגג אם חלוקין בעליהן, משום דגגין לרבנן - כבתים משוי להו על ידי חלוק שלמטה; אבל מחצר של רבים לחצר של רבים - מטלטלין, ומגג לחצר דרבים - מטלטלין ואף על גב דגג רשותא ידידה וחצר דשותפות, כדתניא בברייתא לקמן, הואיל וגג תשמיש שאינו תדיר הוא - לא הוי ממש כבית, ומטלטל ממנו לחצר),

קרפפות רשות אחת הן (ואפילו הן של שנים: דכל רשות ששמו שוה - מותר לו, חוץ מן הגגין; אבל מחצר לקרפף אפילו דחד גברא - אסיר, ולא דמי לגג וחצר: דתשמישתיה דגג שוה לחצר הוא; והכי שמיע ליה לרב יהודה, וממתניתין דייק לה: מדקאמר רבי שמעון 'כולן רשות אחת' - מכלל דרבנן לאו חדא רשותא משוי להו לכולהו, וברייטא מסייעא ליה לקמן, דקתני 'גג וחצר ואכסדרה ומרפסת - כולן רשות אחת הן', וחצר ומרפסת - כשתי חצירות דמי; ומדוקא ידידה: דלא תנא בה קרפף ומבוי - מוקמינן לה כרבנן, דאי רבי שמעון - אפילו קרפף נמי מישתרי בהדי חצר, ואי רבי מאיר - גג וחצר לא מישתרו, דהא בהדיא אסר במתניתין מנמוך לגבוה);

לדברי רבי שמעון כולן רשות אחת הן (דלא תימא האי דאמר רבי שמעון אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפפות - כל חדא וחדא רשותא באנפי נפשיה משוי לה: גגין לעצמן וחצירות לעצמן וקרפפות לעצמן, דהא סברא - לרבי מאיר אית ליה, אבל רבי שמעון - כולהו חדא רשותא משוי לה; הכי שמיע ליה לרב יהודה, וברייטא מסייעא ליה, דתניא כוותיה לקמן: 'היינו מעלין שמן ואלונטית מגג לגג ומגג לחצר ומחצר לחצר ומחצר לקרפף').

תניא כוותיה דרב (דאמר לעיל (א, טז)) בגגין השוין לרבנן דאין מטלטלין בו אלא בארבע, דאסרי אהדדי, ולא אמרינן גוד אסיק במחיצות שאין ניכרות), תניא כוותיה דרב יהודה:

תניא כוותיה דרב: 'כל גגות העיר - רשות אחת הן' (ומטלטלין מזה לזה), ואסור להעלות ולהוריד מן הגגין לחצר ומן החצר לגגין (רבי מאיר לטעמיה: דגזרו משום תל), וכלים ששבתו בחצר - מותר לטלטלן בחצר (אף על פי שלא עירבה, והוא הדין לשאר חצירות); כגגין - מותר לטלטלן כגגין, וכלבד שלא יהא גג גבוה עשרה או נמוך עשרה, דברי רבי מאיר; וחכמים אומרים: כל אחד ואחד רשות לעצמו (ואין מטלטלין מזה לזה אפילו בתוך ארבע), ואין מטלטלין בו (אפילו בגג עצמו) אלא כארבע;

תניא כוותיה דרב יהודה (אליבא דרבי שמעון): 'אמר רבי: כשהיינו לומדים תורה אצל רבי שמעון בתקוע, היינו מעלין שמן (לטוך בו) ואלונטית (להסתפג בה) מגג לגג, ומגג לחצר, ומחצר לחצר, ומחצר לקרפף, ומקרפף לקרפף אחר - עד שהיינו מגיעין אצל המעייין שהיינו רוחצין בו; אמר רבי יהודה: מעשה בשעת הסכנה, והיינו מעלין ספר תורה מחצר לגג, ומגג לחצר, ומחצר לקרפף לקרות בו!'

אמרו לו: אין שעת הסכנה ראייה.

רבי שמעון אומר: אחד גגין [ואחד חצירות ואחד קרפפות - רשות אחת הן לכלים ששבתו לתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית]:
אמר רב: הלכה כרבי שמעון, והוא שלא עירבו (בני החצירות כל אחת לעצמה, דהשתא לא שכיחי כלי הבתים בחצר, וליכא למיגזר אי שרית להוציא כלים ששבתו בזו להכניסן לחברתה - אתי לאפוקי נמי לה כלי הבית); אבל עירבו (כל חצר לעצמה ולא עירבו שתי החצירות יחד) - לא (אסור לטלטל מזו לזו אפילו כלי החצר), (דכיון דשכיחי מאני דבתים בחצר) דגזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר (גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים שבחצר זו לחצר זו; ורבי שמעון מודה בהו, דקתני אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית); ושמואל אמר: בין עירבו בין שלא עירבו;
וכן אמר רבי יוחנן: מי לחשך (לא גרסינן; [ואם גרסינן - הכי פירושו: רבי יוחנן אוצר למי שאמר כרב])? בין עירבו ובין שלא עירבו.
מתקיף לה רב חסדא: לשמואל ולרבי יוחנן: יאמרו 'שני כלים בחצר אחת זה מותר וזה אסור'?
רבי שמעון לטעמיה, דלא גזר, דתנן [עירובין פ"ד מ"ו]: 'אמר רבי שמעון: למה הדבר דומה? לשלש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות לרשות הרבים, ועירבו שתי החיצונות עם האמצעית: היא מותרת עמהן והן מותרות עמה, ושתי החיצונות אסורין זו עם זו', ולא גזר דילמא אתי לאפוקי מאני דהא חצר להא חצר - הכא נמי לא גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר.
מתיב רב ששת: 'רבי שמעון אומר: אחד גגות אחד חצירות ואחד קרפפות רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכן ולא לכלים ששבתו בתוך הבית'; אי אמרת בשלמא דעירבו - היינו דמשכחת לה מאני דבתים בחצר (דאיצטריך למיתני אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית); אלא אי אמרת בשלא עירבו - היכי משכחת לה מאני דבתים בחצר?
הוא מתיב לה והוא מפרק לה: בכומתא וסודרא (ששבתו בתוך הבית והוציאן לחצר דרך מלבוש).

(עירובין צא, ב)

תא שמע: 'אנשי חצר ואנשי מרפסת' (מרפסת - דיורי עליית הרבה פתוחין לה) ששכחו ולא עירבו (בני חצר עם בני מרפסת, אבל עירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן, ובני מרפסת אין אוסרים על בני חצר אף על פי שיוודין לה בסולם ודריסת רגלם עליה לרשות הרבים, דאמרינן לעיל בפרק 'ביצד מעברין' (דף נט, ב): 'סולם - תורת פתח עליו ותורת מחיצה עליו' והכל להקל, והכא אמרינן תורת מחיצה עליו), כל שגבוה עשרה טפחים (כגון עמוד או תל) - למרפסת (מותר להשתמש בו, ולחצר אסור, דהוה ליה 'לזה בפתח ולזה בזריקה'; ובסמוכה למרפסת בתוך ארבעה עסקינן, וכדמוקמא לה בפירקין דלעיל (דף ט"ז, א)), פחות מכאן - לחצר (כלומר: אף לחצר, ושניהן אסורים בו; והכי אוקמינן התם): כמה דברים אמורים (דמחלקין רשות חצר ומרפסת דלא מישתרו בהדי הדדי)? - שהיו אלו של רבים ואלו של רבים (שדירין הרבה בחצר ודירין הרבה במרפסת), ועירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן (דהשתא מפקי בני חצר מאני דבתים לחצירן, ובני עליית מאני דעלייה למרפסת, ואי שרית ליה כלים ששבתו בחצר לטלטל במרפסת - אתי לטלטל בה נמי כלי הבית), או של יחידים (שאין בחצר אלא בית אחד ואין במרפסת אלא עלייה אחת) שאין צריכין לערב (לעצמן, והשתא שכיחי מאני דבית בחצר ומאני דעלייה במרפסת, דליכא דליסר עלייהו! הלכך גזרו בהו רבנן דלא לישתרו בהדי הדדי, גזרה משום מאני דבתים); אבל היו של רבים ושכחו ולא עירבו (לעצמן, דלא שכיחי מאני דבתים בחצר ומאני דעלייה במרפסת) - גג וחצר ואכסדרה ומרפסת כולן רשות אחת הן (לכלים ששבתו בתוכם) (מאן שמעת ליה האי סברא? - רבי שמעון, וקאמר 'עירבו - לא'); טעמא דלא עירבו, הא עירבו - לא; הא מני? - רבנן היא (דמדוד בגגין וחצירות דרשות אחת הן, ואינהו ודאי לא שרו היכא דעירבו: דגזרי, כדאמרינן בפרק 'מי שהוציאוהו' (לעיל מט, א) גבי שלש חצירות הפתוחות זו לזו, דפליגי אדברי שמעון, ואמרו שלשתן אסורין: דגזרי דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים דחיצונה שבאמצעית לחיצונה חברתה, אבל רבי שמעון לא גזר)!

דיקא נמי: (דקתני 'גג וחצר ואכסדרה ומרפסת', ו) דלא קתני קרפף ומבוי (דאי רבי שמעון - כולהו חדא רשותא ניהו) - שמע מינה!

תא שמע: 'חמש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, ושכחו כולם ולא עירבו - אסור להכניס ולהוציא מחצר למבוי ומן המבוי לחצר' (כרבנן, דאסרי במבוי כקרפף), וכלים ששבתו בחצר - מותר לטלטל בחצר, ובמבוי אסור (ולקמן מפרש: קא סלקא דעתא השתא דאפילו כלים ששבתו בתוכו אסור לטלטולי ביה, דכרמלית משוי ליה כל זמן שלא נשתתפו בו), ורבי שמעון מתייר (אף להוציא כלי חצר למבוי), שהיה רבי שמעון אומר: כל זמן שהן של רבים ושכחו

וְלֹא עִירְבוּ (קא סלקא דעתא דהכי קאמר: הואיל ובכולן יש דיורין הרבה ושכחו ולא עירבו לעצמן, כיון דהשתא לא שכיחי כלי הבתים בחצירות - כולן מותרים זה עם זה) - גַּג וְחֶצֶר וְאֶכְסֶדְרָה וּמִרְפֶּסֶת וּקְרָפֶף וּמִבּוֹי כּוֹלֵן רִשּׁוֹת אַחַת הֵן'; טעמא דלא עירבו, הא עירבו - לא!

מאי 'לא עירבו'? - לא עירבו חצירות בהדי הדדי, הא חצר ובתים עירבו (וכל חצר עירבה לעצמה, והאי כּוֹלֵן זמן שהן של רבים' דאמר - לאו טעמא להיתרא הוא, אלא רבותא הוא: ואף על גב דלא עירבו חצירות בהדידי וכל חצר עירבה לעצמה, וכל חדא אית בה דיורין טובא ומפקי מאני דבתים לחצר ואיכא למיגזר דאידי דיורין לא מיזדהרי שפיר ומפקי מאני דבתים לחצר האחרת - אפילו הכי לא גזר);

והא 'לא עירבו' קתני (לא עירבו' לגמרי משמע) !?

מאי 'לא עירבו' (דמשמע לגמרי)? - לא נשתתפו (אשיתוף דמבוי קאי, ובעירוב דחצירות לא איירי מידי, דלא איכפת ליה בהו: בין עירבה כל אחת לעצמה בין לא עירבו קאמר דמותרים במבוי בלא שיתוף);

ואיבעית אימא: רבי שמעון - לדבריהם דרבנן קאמר להו: לדידי לא שנא עירבו ולא שנא לא עירבו, אלא לדידכו אודו לי מיהת דהיכא דלא עירבו - רשות אחת היא!

ואמרו ליה רבנן: (בגג וחצר ואכסדרה ומרפסת מודינן לך, אבל בקרפף ובמבוי -) לא! שתי רשויות הן.

אמר מר 'ובמבוי אסור'; לימא מסייע ליה לרבי זירא אמר רב (בפרק 'רבי אליעזר דמילה' (שבת קלב)), דאמר רבי זירא אמר רב: מבוי שלא נשתתפו בו - אין מטלטלין אלא בארבע אמות;

אימא 'ולמבוי אסור' (להוציא כלי החצר);

היינו רישא (הא תנא ליה אסור להכניס ולהוציא מן החצר למבוי)?

משנה יתירא איצטריכא ליה: מהו דתימא 'כי פליגי רבנן עליה דרבי שמעון - הני מילי היכא דעירבו' (הא דתנא רישא 'אסור' - בעירבו לעצמן קאסרי רבנן, ומשום כלי בתים, והאי דקתני 'לא עירבו' - לא נשתתפו הוא), אבל היכא דלא עירבו מודו ליה - קא משמע לן (אשמעינן משנה יתירה דעל כרחך חדא לעירבו וחדא ללא עירבו, ואפילו הכי אסור).

אמר ליה רבינא לרב אשי:

(עירובין צב, א)

מי אמר רבי יוחנן הכי (הלכה כרבי שמעון ואפילו עירבו, דחצירות רשות אחת)? והא אמר רבי יוחנן: הלכה כסתם משנה, ותנן [עירובין פ"ז מ"ב]: 'כותל שבין שתי חצירות גבוה עשוה ודוחב ארבעה - מערבין שנים ואין מערבין אחד; היו כראשו פירות, אלו עולין מכאן ואוכלים ואלו עולין מכאן ואוכלים, ובלבד שלא יורידו למטה' (אלמא אסור להוציא מחצר לחביתה; אי אמרת בשלמא בעירבו אסור, אוקימנא להא בעירבו, אבל השתא - במאי תוקמא)? !

מאי 'למטה' - למטה לבתים.

והא תני רבי חייא 'ובלבד שלא יהא זה עומד במקומו' (בקרקעית החצר) ואוכל, וזה עומד במקומו ואוכל'? (לשון אחר: שיהא זה עומד במקומו גרסינן, ועל ראש הכותל קאמר!)

אמר ליה: וכי רבי לא שָׁנְאָה (למשנה זו במשנתינו), רבי חייא (שסידר וסתם את הברייתא, ותלמידו היה) מניין לו (זה הפירוש)? (ולעולם 'למטה' דסתם רבי מתינית - בבתים קאמר: שלא יוריד מראש הכותל ויוליך לביתו.)

אתמר: שתי חצירות וחורבה אחת ביניהם (לא שנא שלהם ולא שנא של אחרים, דהא אוקמא כרבי שמעון שאין חילוק רשות אלא בבתים, וכגון שאינה פרוצה לרשות הרבים), אחת עירבה (לעצמה, ושכיחי מאני דבתים בגווה) ואחת לא עירבה; אמר רב הונא: נותנין אותה לזו שלא עירבה (להוציא לה כלים ששבתו בחצר, דהא לא שכיחי בה מאני דבתים הואיל ולא עירבה), אבל לשעירבה - לא (דרב הונא - תלמידו דרב הוה, דאמר הלכה כרבי שמעון בשלא עירבו, אבל עירבו - לא), דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה; וחייא בר רב אמר: (אני שמעתי מאבא:) אף לשעירבה (נותנין אותה), ושתייהן אסורות (ומדעתי אני מפרש דהאי דאמר אבא 'אף לשעירבה' - לאסור את שתייהן קאמר, דגזר לא עירבה אטו עירבה, דאי מפקי הני לגווה - הני נמי אתו ומפקי); ואם תאמר שתייהן מותרות (במה ששמעתי - אף לשעירבה להחזיר קאמר אבא דשתייהן מותרות, ולא גזר אבא בעירבה משום מאני דבתים) - (קשיא לי במילתא דאבא, דאמר לעיל הלכה כרבי שמעון, והוא שלא עירבו אבל עירבו - לא), מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה (תכניס כליה לתוך חביתה ותוציאם? הא לא גזר רב בחורבה, כלומר: נהי נמי דתשני לי דהא דאמר רב לעיל 'אבל עירבה - לא', מודה הוא דאותה שלא עירבה מכנסת ומוציאה כליה לתוך שעירבה, דהא לא שכיחי בה בשלא עירבה מאני דבתים,

ואף על גב דבאה שכיחי - לא חיישינן, דסתמא כי משתמש איניש - במאני ידידיה משתמש, ולא בחבריה; מיהו קשיא לי: אמאי אסר אבא כשעירבה להכניס לשלא עירבה? הא לא גזר לגבי חורבה? ?
התם, כיון דמנטרי מאני דבתים בחצר אתי לאפוקי (כלומר: אף לשעירבה דקאמר רב - להיתר קאמר, וגבי חצירות אמאי גזר? - משום דכיון דמינטרי כלים בחצר שכיחי לאפוקי מאני טובא, וחיישינן דלמא מחלפי מאני דבתים במאני דחצר, ומפקי לחבירתה - שהרי נשמרים גם בתוכה) ;
(אבל) הכא, בחורבה, כיון דלא מנטרי מאני דחצר בחורבה (לא עבידי בה אינשי לאפוקי מאני טובא), **לא אתי לאפוקי**.
איכא דאמרי: חייא בר רב אמר: אף לשעירבה, ושתייהן מותרות;
ואם תאמר שתייהן אסורות (וטעמא - משום דשמעינן ליה לאבא דקאמר 'אבל עירבו - לא')
לפי שאין נותנים חצר שלא עירבה לחצר שעירבה (אלמא על כרחך אפילו דחקת למילתיה דאבא לאוקומא להאי דאסר - בשעירבה הוא: דאסר לסלטל כליה לשלא עירבה, אבל שלא עירבה מותרת לתוך שעירבה - שמעינן מיהא דאין נותנין שלא עירבה לשעירבה, אלמא גזר בעירבה משום מאני דבתים! ובחורבה נמי: על כרחך שעירבה אסורה בה, וכי אמר אבא דיהבי לה לתרווייהו - לאיסורא קאמר) - **(לא דמי): התם** (גבי חצירות) **כיון דמנטרי מאני דבתים בחצר לא שרו בהו רבנן דאתי לאפוקי** (כיון דמינטרי מאני בחצר חבירו כבחיירו - עבידי לאפוקי לה מאני טובא, וחיישינן דלא ליפוק לה מאני דבתים), **אבל בחורבה לא מנטרי**.

משנה :

גג גדול סמוך לקטן - הגדול מותר (להכניס לו כלי הבית שלמטה ואין בני קטן אוסרין עליו) **והקטן אסור**;
חצר גדולה שנפרצה לקטנה - גדולה מותרת (להוציא כלי הבתים שבה אם עירבה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה) **וקטנה אסורה**;
- מפני שהיא כפתחה של גדולה (דלגבי גדול - הך פרצה פתח הוא, דשרי בגיפופי, וכגון דאין הפרצה יותר מעשר; אבל קטן אסור לו להוציא כלי הבית, דבני גדול אסרי עליה, דנפרץ לו במלואו, ודברי הכל היא: דאפילו רבי מאיר לא אמר 'גגין רשות אחת' אלא לכלים ששבתו בתוכו, אבל לכלים ששבתו בביתם - לא, דומיא דחצר קטנה שנפרצה לגדולה: דלכולי עלמא [רבי מאיר ורבי שמעון] חצירות רשות אחת הן, ולענין כלי הבתים - אסרה גדולה אקטנה) .

גמרא :

למה ליה למיתני תרתי (חצר וגג)?
לרב קתני גג דומיא דחצר: מה חצר מנכרא מחיצתא (שהרי יש לה מחיצות)
- אף גג נמי מנכרא מחיצתא (נהי נמי דשרינן ליה במחיצות תחתונות משום גוד אסיק, מיהו מחיצות ניכרות בעינן: שלא יהא גג בולט חוצה להם, דאי לא מינכרא - לא אמרינן גוד אסיק; וגדול נמי אסור, דאין לו שום מחיצה, וכל שאין לו מחיצות אינו רשות היחיד; כל גגין שלהן - חלקין היו, ולא משופעין);
ולשמואל (דאמר אפילו לא מינכרא אמרינן גוד אסיק) - **(להכי תננהי גבי הדדי): גג דומיא דחצר: מה חצר דקא דרסי לה רבים - אף גג נמי** (האי דקתני *קטן אסור*)
דקא דרסי לה רבים (משום דדרסי רבים מזה לזה, דהוי לה מחיצה תחתונה שביניהם מחיצה נדרסת, ולא מצית למיגד ואסוקה; אבל אי לא דרסי בהן - אף קטן שרי, דאמרינן גוד אסיק, ותפסיק המחיצה ביניהם ואף על גב דמכסיא ולא מינכרא) .
יתיב רבה ורבי זירא ורבה בר רב חנן, ויתיב אביי גבייהו,
ויתיב וקאמרי: שמע מינה ממתניתין: דיורי גדולה בקטנה (דיורי גדולה מושליו בקטנה ומושכין אותה אצלן) **ואין דיורי קטנה בגדולה** (ואין דיורי קטנה מושליו בגדולה למושכין אצלן); **כיצד? גפנים בגדולה - אסור לזרוע את הקטנה, ואם זרע - זרעין אסורין** (דכמאן דהויא קטנה כולה בתוך גדולה דמי, ואפילו מרחיק ארבע אמות מן הגפנים - שאפילו בתוך הגדולה מותר להרחיק ולזרוע - הכא אסור, דקתני מתניתין *מפני שהיא כפתחה של גדולה*'), אלמא כולה כחד פתח משוה לה) ,

(עירובין צב, ב)

גפנים מותרין (דהא אין דיורי קטנה מושליו בגדולה); **גפנים בקטנה - מותר לזרוע את הגדולה** (לכתחלה, דלגבי גדולה - פיתחא, וכל פתח כמחיצה הוא, ואפילו סמוך לגפנים מותר לזרוע את הגדולה לכתחלה, כדתנן (בבא בתרא פ"ב מ"ב, דף כו, א) *זיה גדר בנתיים - זה סומך לגדר מכאן וזה סומך לגדר מכאן* וכשיגדלו הזרעים, אף על גב דדיורי גדולה בקטנה - אין אוסרים את הגפנים, דאמר במנחות פרק שני (דף טו, א): מעשה באחד שזרע את כרם של חבירו ובא מעשה לפני חכמים ואסרו את הזרעים והתירו את הגפנים, ואמר מאי טעמא? - קנבוס ולוף אסרה תורה, שאר זרעים מדרבנן אסירי; הך דלא עבד איסורא לא קנסו רבנן - הכי נמי הואיל וכשזרע את הגדולה - בהיתר זרעה, אפילו שתייהם שלו ליכא למקנסיה, וכל שכן אם קטנה של אחרים וגפנים שלה קדמו);
אשה בגדולה וגט בקטנה (אשה עומדת בגדולה וזרק לה בעלה גט לתוך קטנה ושתייהן שלה, ואיכא למאן דאמר במסכת גיטין (דף ע"ב) דהא דתנן 'הזורק גט לאשתו והיא בתוך ביתה או בתוך חצירה הרי זו מגורשת' - דוקא עומדת לתוכה באותה שעה, אבל אם אינה עומדת לתוכה באותה שעה - לא, ואף על גב

דשלה היא) - מתגרשת (שהרי היא כעומדת בקטנה, דכולה קטנה בטר גדולה שייכא) ; אשה בקטנה וגט בגדולה - אינה מתגרשת (דגדולה לאו בטר קטנה אזלא, וגט לא קני לאשה דנימא נשדי אשה בטר גט: דאשה לא בעיא למקני גיטא) ;

צבור בגדולה ושליח צבור בקטנה - יוצאין ידי חובתן (דשליח ציבור דקאי בקטנה הכא שייך) ; ציבור בקטנה ושליח צבור בגדולה - אין יוצאין ידי חובתן ;

תשעה בגדולה ויחיד בקטנה - מצטרפין ; תשעה בקטנה ואחד בגדולה - אין מצטרפין (דהשתא לא שייך בתרייהו, וצבור דקיימי בקטנה לא מצינן למימר דשייכי בתריה, דרובה בטר חד לא משתדו) ;

צואה בגדולה - אסור לקרות קריאת שמע בקטנה ; צואה בקטנה - מותר לקרות קריאת שמע בגדולה (דגבי גדולה כמחיצה היא ולא מצי קטנה מקלקלא בשום מיד) ;

אמר להו אביי : אם כן - מצינו מחיצה לאיסור, שאילמלי אין מחיצה מרחיק ארבע אמות וזורע (אי לאו הנך גיפופי שעודפין בגדולה - היו הגדולה והקטנה שוות, הוו להו כחצר אחת, ומותר לזרוע שם עם הגפנים ומרחיק ארבע אמות), ואילו השתא אסורה (השתא משום הנך גיפופי - שדינן לכולה קטנה בטר גדולה, ומיתסרא כולה? מצינו מחיצה שאוסרת) !

אמר ליה רבי זירא לאביי : ולא מצינו מחיצה לאיסור? והא תנן 'חצר גדולה שנפרצה לקטנה - גדולה מותרת וקטנה אסורה, מפני שהיא כפתחה של גדולה' ואילו הוה את גיפופיה (שבנה מחיצות בתוך הגדולה מכאן ומכאן עד שיקצרנה כמדת הקטנה וסילק את הגיפופין על ידי מחיצות הללו) גדולה נמי אסורה (ועכשיו שתיהן שוות, נמצאו מחיצות הללו באות לאיסור) !

אמר ליה : התם - סילוק מחיצות הוא (האחרונות סילקו את הראשונות; אבל גבי זריעה - אסר עודף הגיפופין על הקטנה משום יתור מחיצה) .

אמר ליה רבא לאביי : ולא מצינו מחיצה לאיסור? והא אתמר :

(עירובין צג, א)

סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין (שתי דפנות שיש לה כהלכתה לאורכה ועשויה כמבוי ובדופן שלישית ורביעית קבועין עמודים לקרני הזווית ויש להם טפח) - כשירה (דתנן (תוספתא סוכה פ"א ה"ג, דף גא) 'שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח') , ואילו הוה פצימיה (שבנה שתי מחיצות בתוכה אצל מחיצות הראשונות, ונמצאו פצימיה עומדין בין שתי המחיצות מכאן ובין שתי מחיצות מכאן, ובתוך האכסדרה אינן נראין) - פסולה (דאין לה אלא שתי מחיצות) !

אמר ליה אביי : לדידי כשירה (דפליגי עלך בהא מילתא לקמן בפירקין: דאפילו אין לה שום מחיצה - אמרינן 'פי תקרה יורד וסותם', דסתם אכסדרה תחובין קורות למעלה מעמוד לעמוד שעליהן נותנים את התקרה, והנך קורות - יש להם פה, דהיינו חודה, שאינה עגולה אלא מרובעת), לדידך (נמי דאמרת פסולה אין כאן מחיצה לאיסור) - סילוק מחיצות היא (דהכא - היינו טעמא: שסילק מכאן את הפצימין ואת מחיצות הראשונות על ידי מחיצות הללו, והעמידה על אלו לבדן) .

אמר ליה רבה בר רב חנן לאביי : ולא מצינו מחיצה לאיסור? והתניא : 'בית שחציו מקורה (מכוסה בגג חלק, כעין תקרת עלייה) וחציו אינו מקורה; גפנים כאן (תחת הקירוי) - מותר לזרוע כאן (חוץ לקירוי מיד, ואין צריך להרחיק, דפי תקרה יורד וסותם, והוי מחיצה מבדלת ביניהם)' ואילו הוה את קרויו (שקירה כל הבית) אסור (אלא אם כן הרחיק) !

אמר ליה : התם - סילוק מחיצות הוא (שהשלמה זו סילק פי תקרה ואין כאן מבדיל) .

שלח ליה רבא לאביי ביד רב שמעיה בר זעירא (ציוהו להשיב לאביי תשובה זו) : ולא מצינו מחיצה לאיסור? והתניא (תוספתא כלאים פ"ג ה"ב [ליברמן]) : 'יש במחיצות הכרם להקל ולהחמיר (פעמים שהמחיצה מתרת לענין כלאים ופעמים שהיא אוסרת), כיצד? - כרם הנטוע עד עיקר מחיצה (כלומר: עד יסוד מחיצה סמוך ודבוק למחיצה) - זורע מעיקר מחיצה ואילך, שאילו אין שם מחיצה - מרחיק ארבע אמות וזורע, וזה הוא מחיצות הכרם להקל ; ולהחמיר כיצד? - היה משוך (כרם רחוק) מן הכותל אחת עשרה אמה (וכל שכן פחות) - לא יביא זרע לשם (בין כרם לגדר, וטעמא מפרש לקמן), שאילמלי אין מחיצה - מרחיק ארבע אמות וזורע, וזוהי מחיצות הכרם להחמיר' .

אמר ליה : וליטעמין, אותבן ממתניתין (דאלימא לאקשוויי טפי מברייתא), דתנן [כלאים פ"ד מ"א] : 'קרוחת הכרם (לקמן מפרשא) : בית שמאי אומרים : עשרים וארבע אמות (צריך שיהא בה להתירה: להרחיק ארבע אמות ולזרוע, ואם פחות - אסור לזרוע בה אפילו טפח), ובית הלל אומרים : שש עשרה אמה ; מחול הכרם (סביב, כעין מחולות) : בית שמאי אומרים : שש עשרה אמה, ובית הלל

אומרים: שתיים עשרה אמה; ואיזו היא 'קרחת הכרם'? - כרם שחרב אמצעיתו, אם אין שם שש עשרה אמה - לא יביא זרע לשם (לפי שיטת כרם מכאן ומכאן, וצריך להרחיק וליתן ארבע אמות לכרם לכל צד לעבודתו, כמלא בקר וכליו: שהיו חורשין בשוורין; ואם נשארו שמונה אמות באמצע, שאם באת לחלקו לכאן ולכאן יש ארבע אמות לכל חלק - חשיבי ולא בטיילי, ולא אתי כרם דהאי גיסא ומבטל פלגא וכרם מהאי גיסא ומבטל פלגא); **היו שם שש עשרה אמה - נותן לו כדי עבודתו** (ארבע אמות לכל צד) **וזורע את המותר; אי זו היא 'מחול הכרם'? בין הכרם לגדר, שאם אין שם שתיים עשרה אמה** (לקמן מפרש טעמא) **- לא יביא זרע לשם; היו שם שתיים עשרה אמה - נותן לו כדי עבודתו וזורע את המותר;** **אלא התם, לאו היינו טעמא** (דיתהוי מחיצה משויא ליה להאי מחול כי כרם): **דכל ארבע אמות לגבי כרם = עבודת הכרם** (וכיון דצריך לו - הוי כרם עצמו), **לגבי גדר, כיון דלא מזדרען** (משום דמקלקל ליה לכותל אבנים שהמחרישה מעלה עפר תיחוח והכותל נופל כשארין תחתיו קרקע חזקה, והכי תנן בבבא בתרא (פ"ב מ"א, דף י"ט, א) **מרחיקין את הזרע כו'**) **- אפקורי מפקר להו** (לגבי גדר, ולא מצטרפי להדי האי דפייש לאחשובי דלא ליבטיל לגבי כרם), **דביני ביני - אי איכא ארבע - חשיבין, ואי לא - לא חשיבין?**

אמר רב יהודה: שלשה קרפיות, זה בצד זה (כגון שהיו מהלכין בדרך והקיפו שלשה קרפיות לדירה במחיצה של שתי, כגון של קנים, או של ערב, כגון חבלים, שלא התירו בו ליחיד אלא בית סאתים, כדמפרש בפרק קמא (דף י"ט, ב) **דשיירא מותרת להקיף כל צרכן בקנים ובחבלים לדירה, אבל יחיד - יותר מבית סאתים - לא, אלא אם כן עשה שתי וערב מחיצה קיימת), ושנים החיצונים מגופפים והאמצעי אינו מגופף** (שהחיצונים רחבים מן האמצעי והוא פרוץ לשניהם במלואו וגיפופיהן עודפין עליו), **ויחיד בזה ויחיד בזה** (ויחיד בזה) **- נעשה כשיירא ונותנין להן כל צורכן** (דאמרינן: דיורי גדולים בקטן, ונמצאו שלשתן באמצעי - האמצעי מצרפן, ומותר אמצעי זה כל שהוא גדול היקף במחיצה של שתי אן של ערב, וכגון שעירבו); **ודאי אמצעי מגופף ושנים החיצונים אינן מגופפין** (שהוא רחב מהן והן פתוחין לו במלואו ולדידיה לא הוי מילואו) **ויחיד בזה ויחיד בזה** (שהרי אין שלשה דיורין נותנין להם אלא בית שש [סא' 1]) **(אלא בית סאתים לכל קרפף, שהרי אין שלשה דיורין באחד: דדיורי אמצעי בחיצונים, חיל להכי - תרי הוא דאיכא, ובאמצעי ליכא אלא חד; ואם אחד מהן יותר מבית סאתים - הוא אסור; ואם אמצעי יותר מבית סאתים - כולן אסורין, שהרי הן פרוצין לרשות האסורה);** **(שנים הוו כיחיד עד דהוי שיירא, דהיינו שלשה); איבעיא להו: אחד בזה ואחד בזה ושנים באמצעי** (אמצעי מגופף ולא חיצונים, ושני אנשים באמצעי ויחיד בזה ויחיד בזה) **מהו? אי להכא נפקי - תלתא הוו, ואי להכא נפקי - תלתא הוו** (והנך דאמצעי, הואיל ושניהם שולטין לכאן ולכאן - שדי תרוייהו להכא ותרוייהו להכא, ולישתרו שני קרפיות החיצונים היקף בכל צרכן)? **או דילמא חד להכא נפיק וחד להכא נפיק** (או דילמא כולי האי לא מקילינן דנישדינהו להכא ולהכא, והכי נמי לא אמרינן דנירמינהו תרוייהו לחד ולמישרי מיהא חד מן החיצונים בכל צורכן, דמסתמא הכי נחא ליה טפי דליהוי חד להכא וחד להכא, דלא ניהוי אלא תרי בכל חד, דרווח להו לתשמישתייהו, מלמהוי תלתא בחד ובאינן לא ניהוי אלא חד)? **ואם תימצי לומר חד להכא נפיק וחד להכא נפיק, שנים בזה ושנים בזה ואחד באמצעי** (והוא שליט על החיצונים) **מהו?: הכא ודאי אי להכא נפיק תלתא הוו ואי להכא נפיק תלתא הוו** (ושדיא להכא ולהכא, או שדיא מיהא לחד מיניהו ונישתרי חד מן החיצונים בכל צרכי היקף)? **או דילמא אימר להכא נפיק ואימר להכא נפיק** (ולא ידעינן להי מנייהו, הילכך אפילו חד נמי לא יחבינן ליה כל צרכו)? **והלכתא: בעיין** (שאלותינו אלו) **- לקולא** (להקל).

אמר רב חסדא:

(עירובין צג, ב)

גידוד חמשה ומחיצה חמשה (חצר שקרקעיתה גבוה חמשה טפחים, והוסיפו על אותו גובה מחיצה חמשה) **- אין מצטרפין עד שיהא או כולו בגידוד או כולו במחיצה.**

מיתיבי: 'שתי חצירות, זו למעלה מזו, ועליונה גבוהה מן התחתונה עשרה טפחים, או שיש בה גידוד חמשה ומחיצה חמשה - מערבין שנים ואין מערבין אחד; פחות מכאן - מערבין אחד ואין מערבין שנים'!

אמר רבא: מודה רב חסדא בתחתונה, הואיל ורואה פני עשרה (דלגבה הויא מחיצה); **אבל לגבי עליונה - לאו מחיצה היא, שאינו רואה את פני עשרה למחיצתה; ואי הויא כוליה בגידוד - שפיר טפי, משום דמשתמשא להדיא עד סוף הגידוד ורואה גובהה יותר על חברתה עשרה, ומינכרא מחיצתה);**

אי הכי - תחתונה תערב שנים ולא תערב אחד (כלומר: לעצמה תיערב דיוריה, ולא עם עליונה, שהרי מחיצה ביניהם), עליונה לא תערב לא אחד ולא שנים (אבל עליונה אפילו לעצמה אסורה, שהתחתונה אוסרתה: שאין כאן מחיצה; ולא חד נמי תערב עם תחתונה, שהרי אין כאן פתח, דלגבי תחתונה הכל סתום) ?

אמר רבה בר עולא: כגון שהיתה עליונה מגופפת עד עשר אמות (מחיצה עשרה על הגידוד עד עשר אמות אמצעיות, שהניחו כעין פתח ולא הניחו שם המחיצה עשרה אלא מחיצה חמשה והגידוד חמשה; הלכך שתיהן מערבות לעצמן ואין זו אוסרת על זו: דלגבי תחתונה - כולה סתומה היא, ולגבי עליונה [מחיצה] ופתחא היא; ומיהו כי הדדי לא מצו מערבי משום דלגבי תחתונה הכל סתום);

אי הכי - אימא סיפא: 'פחות מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים' (ועל כרחק האי 'פחות מכאן' - אמחיצת חמשה שבעשר האמות קאי, דהא בכל ההיקף - מחיצה עשרה איכא); ; אי בעיא חד תערב (דהא פתח גמור הוא אצל שתיהן), אי בעיא תרי תערב?

אמר רבה בריה דרבא: כגון שנפרצה התחתונה במלואה לעליונה (שאין ברחבה אלא עשר אמות, הלכך אסרה עליונה עליה ולא מערבה בהדה, כדתנן גדולה מותרת וקטנה אסורה);

אי הכי, תחתונה - חד תערב (עם העליונה), תרי לא תערב (בפני עצמה: דעליונה אוסרת אלא אם כן עירבה עמה), עליונה - אי בעיא תרי תערב אי בעיא חד תערב?!

אין הכי נמי, וכי קתני 'פחות מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים' - אתחתונה.

דרש מרימר: גידוד חמשה ומחיצה חמשה - מצטרפין. אשכחיה רבינא לרב אחא בריה דרבא, אמר ליה: תני מר מידי במחיצה? אמר ליה: לא. והלכתא: גידוד חמשה ומחיצה חמשה מצטרפין.

בעי רב הושעיא: דיורין הבאין בשבת (כגון כותל שבין שתי חצירות שנפל בשבת, דהיינו דיורייהו השתא כי הדדי), מהו שיאסרו (זה על זה)? אמר רב חסדא: תא שמע [משנתנו]: 'חצר גדולה שנפרצה לקטנה (וסלקא דעתא שנפרצה בשבת), הגדולה מותרת והקטנה אסורה, מפני שהיא כפתחה של גדולה'; אמר רבה: אימר מבעוד יום נפרצה. אמר ליה אביי: לא תימא מר 'אימר', אלא ודאי מבעוד יום נפרצה (על כורחין הכי תוקמא דהא את אמרת דיורין הבאין בשבת אין אוסרין), דהא מר הוא דאמר: בעי מיניה מרב הונא ובעי מיניה מרב יהודה: עירב דרך הפתח (שתי חצירות שעירבו יחד על ידי פתח שביניהם) ונסתם הפתח (בשבת: שנפלה מפולת כנגדו), עירב דרך חלון ונסתם החלון - מהו (לטלטל מזו לזו דרך גובה הכותל וחורין וסדקין? מי אמרין הואיל והותר למקצת שבת הותר לכולה או לא)? ואמר לי: שבת, כיון שהותרה - הותרה!

אתמר: כותל שבין שתי חצירות שנפל (שלא היה פתח ביניהם ולא עירבו בו יחד, ונפל): רב אמר: אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות (רב לית ליה 'הואיל והותרה - הותרה', וכחד חצר לא משוינן ליה, דקיימא לן חצר שלא עירבה - דברי הכל מטלטלין כלים ששבתו באוירא, דההיא כולה חדא רשותא היא; אבל הכא - שתי רשויות האסורות זו עם זו היו, ונמצאת כל אחת פרוצה במלואה למקום האסור לה; אף על גב דקיימא לן דחצירות רשות אחת הן - הכא בשעירבה כל אחת לעצמה עסקינן, ורב לטעמיה, דאמר: הלכה כרבי שמעון - והוא שלא עירבו, אבל עירבו - שתי רשויות הן), ושמואל אמר:

(עירובין צד, א)

זה מטלטל עד עיקר מחיצה וזה מטלטל עד עיקר מחיצה (כדמעיקרא, דאמרין: 'הואיל והותרה - הותרה', ובכלי הבית קאמר שמואל, דאי בששבתו בחצר - אפילו מחצר לחצר נמי, דהא שמואל הוא דאמר 'הלכה כרבי שמעון ואפילו עירבה כל אחת לעצמה לא גזר משום מאני דבתיים', ואף על גב דהשתא הוה חצר אחת כשנפל - לא אסרי להו בתיים, דהא שרי לאפוקי מבתיים לחצר הואיל והותר למקצת שבת).

והא דרב - לאו בפירוש אתמר, אלא מכללא אתמר; דרב ושמואל הוה יתבי בההוא חצר, נפל גודא דביני ביני, אמר להו שמואל: שקולו גלימא נגידו בה (קחו טלית ופרסו אותה שם להיות מחיצה)! אהדיניהו רב לאפיה (דקסבר אסור לטלטל הסדין שבתוכה); אמר להו שמואל: אי קפיד אבא - שקולו המייניה וקטרו בה (קחו אבנטו וקשרו בו את הטלית למחיצה).

ולשמואל למה לי הא? הא אמר 'זה מטלטל עד עיקר מחיצה וזה מטלטל עד עיקר מחיצה'?

שמואל עביר לצניעותא בעלמא.

ורב, אי סבירא ליה דאסיר - לימא ליה?

אתריה דשמואל הוה.

אי הכי, מאי טעמא אהדרינהו לאפיה?

דלא נימרו כשמואל סבירא ליה <והדר ביה משמעתי>.

משנה :

חצר שנפרצה לרשות הרבים (במלואה, או יותר מעשר) : המכניס מתוכה לרשות היחיד או מרשות היחיד לתוכה - חייב (דרשות הרבים הוא; ובגמרא קא בעי לה), דברי רבי אליעזר;

וחכמים אומרים: מתוכה לרשות הרבים או מרשות הרבים לתוכה - פטור, מפני שהיא ככרמלית (אבל מותר לכתחלה - לא, אפילו תוך ארבע אמות, דלאו רשות הרבים היא אלא כרמלית היא, והוא הדין נמי מתוכה לרשות היחיד) .

גמרא :

ורבי אליעזר, משום דנפרצה לרשות הרבים הויא לה רשות הרבים? אין! רבי אליעזר לטעמיה, דתניא: 'רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר: רבים שכרו דרך לעצמן' (בשדה [של] אחד), מה שכרו - כרו (ואינו רשאי לגודרה; אלמא קנו לה) ;

איני! והאמר רב גידל אמר רב: והוא שאבדה להן דרך באותו שדה (שהיה להן דרך בו, ואינו יודע אי בצפונה אי בדרומו, ובררו להן אחת מן הרוחות), וכי תימא הכא נמי כגון שאבדה לה דרך באותה חצר (שאין מקום המחיצה ניכר, ובני רשות הרבים מרחיבין רשות הרבים לתוכה במקצת, ואמרו שעד כאן היה רשותן, וכי אמר רבי אליעזר רשות הרבים היא - באותו מקום מחיצה קאמר, שאלו עוררין עליו) - והאמר רבי חנינא: 'עד מקום מחיצה מחלוקת' (דמשמע: כל החצר כולה עד מקום המחיצה היו חכמים עושין אותה כרמלית, אבל במקום מחיצה - מודו, מכלל דרבי אליעזר משוי ליה לכוליה רשות הרבים) !

אימא 'על מקום מחיצה מחלוקת',

ואיבעית אימא: בצידה רשות הרבים קמיפלגי (לעולם בשמקומות מחיצות ניכרות ואפילו הכי משוי ליה רבי אליעזר למקום מחיצה רשות הרבים) : דרבי אליעזר סבר צידה רשות הרבים כרשות הרבים דמו, ורבנן סברי צידה רשות הרבים לאו כרשות הרבים דמו.

וליפלוג בצידה רשות הרבים בעלמא?

אי איפלוגו בצידה רשות הרבים בעלמא, הוה אמרינן 'כי פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר - הני מילי היכא דאיכא חיפופי' (סתם צידה רשות הרבים איכא חיפופי: נועצין יתירות אבנים גדולות סמוך לכותל שלא יזיקוהו קרונות, וההוא אויר שביניהם לכותל קרי 'צידה רשות הרבים', ובההוא הוה אמינא הוא דפליגי רבנן ואמרו לאו רשות הרבים הוא, ואסור לטלטל מתוכו לרשות הרבים, משום דאיכא הפסק, ולא עיילי בהא רבים להדיא), אבל היכא דליכא חיפופי (אבל הכא) - אימא מודו ליה - קא משמע לן.

והא 'מתוכה' (לרשות היחיד) 'קאמר' (קאמר רבי אליעזר 'חייב', אלמא כולה חצר רשות הרבים משוי ליה)?

אידי דאמור רבנן 'מתוכה' - אמר איהו נמי 'מתוכה'.

(ואנן פרכינן): ורבנן, אמר רבי אליעזר צידה רשות הרבים ומהדרו ליה אינהו 'מתוכה' (לרבנן אמאי נקטי 'מתוכה'? הא רבי אליעזר בתוכה מודה דכרמלית היא: דמקום מחיצה הוא דקא משוי רשות הרבים)?

הכי קאמרי ליה רבנן לרבי אליעזר: מי לא קא מודית לן היכא דטילטל מתוכה לרשות הרבים ומרשות הרבים לתוכה דפטור, מפני שהיא כרמלית? צידה נמי לא שנא!?

ורבי אליעזר?

התם לא קא דרסי לה רבים, הכא קא דרסי לה רבים.

משנה :

חצר שנפרצה (בשבת) לרשות הרבים משתי רוחותיה, וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו, וכן מבוי שנטלו קורותיו או לחייו - מותרים

באותו שבת (הואיל והותר למקצתה) ואסורים לעתיד לבא, דברי רבי יהודה;

רבי יוסי אומר: אם מותרין לאותו שבת - מותרין לעתיד לבא (לשבת הבאה), ואם אסורין לעתיד לבא - אסורין לאותו שבת (בגמרא מפרש דרבי יוסי מחמיר, והכי קאמר: כשם שאסורין לעתיד לבא - כך אסורין היום).

גמרא:

במאי עסקינן (דאצטריך ליה למנקט 'משתי רוחותיו')?: אי לימא בעשר (ומשום הכי מרוח אחת לא, דאמרינן פתחא הוא) - מאי שנא מרוח אחת דאמר פיתחא הוא, משתי רוחות נמי פיתחא הוא (דקא סלקא דעתיה משתי רוחות זו כנגד זו קאמר, כגון מזרח ומערב)!! אלא ביתר מעשר? אי הכי, אפילו מרוח אחת נמי!!
אמר רב: לעולם בעשר,

(עירובין צד, ב)

וכגון שנפרצה בקרן זוית (שנפרצה בה פרצה אחת שתופסת בשתי רוחותיה דהיינו בקרן זוית), דפיתחא בקרן זוית לא עבדי אינשי (דלאו אורחיה הוא).

וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו:

מאי שנא מרוח אחת, דאמרינן פי תקרה יורד וסותם? משתי רוחות נמי לימא פי תקרה יורד וסותם? (אכתי סלקא דעתיה שתי רוחות ממש);
אמרי דבי רב משמיה דרב: כגון שנפרץ בקרן זוית וקירוי באלכסון, דליכא למימר פי תקרה יורד וסותם (הא נמי בקרן זוית, אף על גב דבעשר אוקימנא - לא אמרינן פתחא הוא, דפתחא בקרן זוית לא עבידי, ומשום פי תקרה נמי לא, כגון שקירוי באלכסון בשופע, כגון גגין שלנו, דליכא פה, דהיינו כעין ארזילא דאמרינן ב'עושין פסין' (לעיל דף כה, ב));
ושמואל אומר: (מתניתין) - אפילו ביתר מעשר (ולא מיתנא ליה אלא בשתי רוחות, כדמפרש ואזיל; ואחצר קא מהדר שמואל).

אי הכי מרוח אחת נמי?

משום בית (דלא אפשר ברוח אחת, משום פי תקרה יורד וסותם);

ובית גופיה תקשי: מאי שנא מרוח אחת דאמרינן פי תקרה יורד וסותם? משתי רוחות נמי נימא פי תקרה יורד וסותם? ותו: מי אית ליה לשמואל פי תקרה יורד וסותם (דמוקינן לה מתניתין ביותר מעשר, וקאמר דבית לא מתסר)? והא אתמר: אכסדרה בבקעה: רב אמר מותר לטלטל בכולה, ושמואל אמר (בריש פרקי, באכסדרה בבקעה) אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות?

הא - לא קשיא: כי לית ליה - בארבע (במקום שצריך לעשות ארבע מחיצות בסתימת פי תקרה יורד וסותם, כגון אכסדרה), אבל בשלש (דאי היתה בה מחיצה כהלכתה, ופי תקרה לשלש מחיצות) אית ליה (מכשיר).

מכל מקום קשיא (שתי רוחות: אמאי לא אמרינן פי תקרה יורד וסותם)? (ושמואל לא מצי מוקי בקירוי אלכסון, דאם כן ברוח אחת נמי תתסר, הואיל דיותר מעשר!?)

כדאמרי בי רב משמיה דרב (דהאי 'שתי רוחותיו'): כגון שנפרץ בקרן זוית, וקירוי (נמי, אף על גב דלא איירי ביה מתניתין) באלכסון (מבעי ליה לאוקומי שאינו כשאר תקרות, אלא משופע) - הכא (לידיד) נמי, (האי שתי רוחות) = כגון

שנפרץ בקרן זוית וקירוי בארבע (חדא קרן זוית הוא, וכגון שנפרץ זה הכותל מן הקירוי על פני כל הפרצה סמוך לה במזרח ובצפון חמש אמות לכאן ברוחב ארבע אמות, וחמש אמות ועוד לכאן ברוחב ארבע; נמצאו כאן ארבע פיות: שצריך לטתום פי תקרה בחמש אמות למזרח, וחמש ועוד לצפון - הרי שתי סתימות; ועכשיו נמצאו סתימות הללו נמשכות לפנים בחלל הבית מרוחקות ממקום המחיצה ארבע לכאן וארבע לכאן, וצריך לטתום פי תקרה ארבע בשפת מקצוע פרצת הקירוי המזרחי בדרומה משפת המזרחי ולכותל, וכן ארבע בשפת מקצוע פרצת הצפונית; לשון קצר: שנפרץ בקרן זוית וקירוי נפרץ בארבע ברוחב לפנים למזרח, וכן לצפון, ואורך פרצת הקירוי חמש אמות לכאן וחמש אמות ועוד לכאן, כמדת פרצת הכותל, שיש כאן ארבע פיות תקרה: אחת למזרח - חמש אמות ארכה - ואחת אורך ארבע, סמוך לה בדרום, ועוד אחת לגד פרצת כותל הצפוני - חמש אמות ארכה, ואחת סמוך לה ארכה (ארבע) במקצוע מזרחית; ובארבע לית לשמואל פי תקרה יורד וסותם).

שמואל לא אמר כרב: אלכסון לא קתני (להכי לא אוקמא שמואל בעשר ובקירוי שלם, כרב: ד'בית' קתני סתמא, וכל הבתים קירויין חלקין ולא באלכסון; הלכך נהי נמי דפתחא לא הוי: בקרן זוית נסתמה פי תקרה בשתי רוחות, אבל פרצת הקירוי - איכא למימר, דקתני 'בית': שנפרץ בית וקירוי עמו קאמר, ובשתי רוחות, כגון קרן זוית אצטריכא ליה: דאי ברוח אחת - אפילו נפחת הקירוי בארבע רוחב כנגד כל הפרצה, דהיינו אורך יותר מעשר - אין כאן אלא שלש פי תקרה: אחת אורך ושנים קצרים, ובשלש אית ליה יורד וסותם);

ורב לא אמר כשמואל: אם כן (דנפרץ הקירוי עמהן ויש כאן ארבע פיות) - הו"א ליה אכסדרה (אפילו הכי איכא למימר בכולהו יורד וסותם, דהכי סבירא ליה באכסדרה בבקעה);

ורב לטעמיה, דאמר: אכסדרה - מותר לטלטל בכולה, דאיתמר: אכסדרה בבקעה: רב אמר מותר לטלטל בכולה, ושמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות: רב אמר: מותר לטלטל בכולה, אמרינן פי תקרה יורד וסותם; ושמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות: לא אמרינן פי תקרה יורד וסותם. בעשר כולי עלמא לא פליגי (דבלאו סתימת פי תקרה נמי: פתחים הם), כי פליגי ביתר מעשר; ואיכא דאמרי: ביתר כולי עלמא לא פליגי, כי פליגי בעשר; והא דאמר רב יהודה

(עירובין צה, א)

קורה ארבע מתיר בחורבה (חורבה הפרוצה ברשות הרבים ונאסרה בטלטול, ויש בה קורה: ראשיה נתונים על שני יתדות - מותר לטלטל תחתיה, דארבע פיותיה יורדין וסותמין שנים בצדה ושנים בראשיה), ורב נחמן אמר רבה בר אבוא: קורה ארבע מתיר במים - מני?

להך לישנא דאמרת 'בעשר לא פליגי' - בעשר ודברי הכל; להך לישנא דאמרת בעשר פליגי - כרב.

לימא אביי ורבא בפלוגתא דרב ושמואל קמיפלגי, דאיתמר: סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין (עמודין קבועין במחיצותיה פחות משלשה) - כשירה; אין לה פצימין: אביי אמר כשירה, ורבא אמר פסולה: אביי אמר כשירה, אמר פי תקרה יורד וסותם; ורבא אמר: פסולה, לא אמר פי תקרה יורד וסותם! לימא אביי כרב ורבא כשמואל? אליבא דשמואל כולי עלמא לא פליגי (כלומר: ודאי כדקאמרת: אביי כרב ולא כשמואל, דמודה אביי דשמואל פסולה: דכיון דאכסדרה דהנך פיות תקרה לאכסדרה נעשו ואפילו הכי אסר בטלטול שבת - כל שכן דלא מהני לענין סוכה, דלא לסוכה עבידי), כי פליגי אליבא דרב: אביי כרב, ורבא (כלומר: הא דאמר רבא כשמואל ולא כרב) - (לא היא, דרבא נמי כרב אמרה למילתיה, ואמר לך): עד כאן לא קאמר רב (לא קא שרי רב לענין שבת) התם אלא דהני מחיצות לאכסדרה עבידי (פירוש: אותן הקורות הנתונים על ארבעה עמודים, דאינהו - פי תקרה לאכסדרה עבידי), אבל הכא - דהני מחיצות לאו לסוכה עבידי (לאו לשם סוכה) - לא (אף על גב דלא בעי מחיצות לשמן - כולי האי מיהא לא מקילינן).

רבי יוסי אומר: אם מותרין [לאותו שבת - מותרין לעתיד לבא, ואם אסורין לעתיד לבא - אסורין לאותו שבת]: איבעיא להו: רבי יוסי, לאסור או להתיר? אמר רב ששת: לאסור, וכן אמר רבי יוחנן לאסור. תניא נמי הכי: 'אמר רבי יוסי: כשם שאסורין לעתיד לבא - כך אסורין לאותו שבת'.

איתמר: רב חייא בר יוסף אמר הלכה כרבי יוסי; ושמואל אמר הלכה כרבי יהודה. ומי אמר שמואל הכי? והתנן [בפרק 'חלון', עירובין פ"ז מ"א]: 'אמר רבי יהודה: כמה דברים אמורים (דצריך להודיע)? - בעידוכי תחומין, אבל בעידוכי חצירות מערבין, בין לדעת בין שלא לדעת, לפי שזכין לאדם שלא בפניו' (ערוכי חצירות לעולם הוא זכות לה, אבל עירובי תחומין פעמים שהוא חוב שמפסדין לרוח שכנגדה) ואין חבין שלא בפניו', ואמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי יהודה! ולא עוד אלא כל מקום ששנה רבי יהודה בעירובין - הלכה כמותו, וא"ל רב חנא בגדתא לרב יהודה: אמר שמואל אפילו במבוי שניטל קורתו או לחייו? ואמר ליה: בעירובין אמרתי לך, ולא במחיצות! אמר רב ענן: לדידי מיפרשא לי מיניה דשמואל: כאן שנפרצה לכרמלית (נפרצה לכרמלית שרי, כרבי יהודה, דאי נמי אתי לאפוקי לבר - לאו איסורא דאורייתא איכא) כאן שנפרצה לרשות הרבים.

משנה:

הבונה עלייה על גבי שני בתים (והם בשני צידי רשות הרבים), וכן גשרים המפולשים (שיש להם מחיצות מלמטה בשני הצדדים) - מטלטלין תחתיהן בשבת (מטלטלין תחת העלייה, דפי תקרה מכאן ומכאן יורד וסותם), דברי רבי יהודה וחכמים אוסרין; ועוד אמר רבי יהודה: מערבין למבוי המפולש (הואיל ואיכא שתי מחיצות), וחכמים אוסרין.

גמרא:

אמר רבה: לא תימא' היינו טעמא דרבי יהודה: משום דקא סבר שתי מחיצות דאורייתא (הלכה למשה מסיני כדאמרין בפ"ק (דף ד.)) שיעורין חציצין ומחיצות הלכה למשה מסיני והרי יש כאן ב' מחיצות משני הבתים דאי לאו משום פי תקרה לא הוה שרי), אלא משום דקסבר פי תקרה יורד וסותם.

איתביה אביי [תוספתא עירובין פ"ז ה"ג [ליברמן]]: ' (רישא דברייתא: אחד חלון שבין שני בתים ואחד חלון שבין שתי חצירות וגשרים ונפשות ורשות הרבים המקורה - מטלטלין תחתיהן בשבת, דברי רבי יהודה); יתר על כן אמר רבי יהודה: מי שיש לו שני בתים משני צידי רשות הרבים, עושה לחי מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן ונושא ונותן באמצע (דאפילו רשות הרבים גמורה ואין שם תקרה למימר יורד וסותם - שרי בשתי מחיצות של שני צידי רשות הרבים); אמרו לו: אין מערבין רשות הרבים בכך' !?

אמר ליה: מההיא - אין (מההיא מצית למשמע דשתי מחיצות דאורייתא), (אבל) מהא (ממתניתין) - ליכא למשמע מינה (לא שמעינן לה, דטעמא משום סתימת פי תקרה הוא). אמר רב אשי: מתניתין נמי דיקא (דאית ליה לרבי יהודה שתי מחיצות דאורייתא): מדקתני 'ועוד אמר רבי יהודה: מערבין במבוי המפולש, וחכמים אוסרין'; אי אמרת בשלמא משום דקא סבר פי תקרה יורד וסותם - היינו דקתני 'ועוד', אלא אי אמרת משום דקא סבר שתי מחיצות דאורייתא - מאי 'ועוד'?

(אי אמרת בשלמא טעמיה דרבי יהודה דקמייתא משום דשתי מחיצות דאורייתא היינו דקתני ועוד זו דמשמע ועוד זו אע"ג דליכא פי תקרה מתיר ר' יהודה משום האי טעמא אלא אי אמרת טעמיה בקמייתא משום פי תקרה מאי ועוד הא במבוי ליכא פי תקרה

לשון אחר: מתני' נמי דייקא כרבה דטעמא דקמייתא משום פי תקרה הוא, והכי גרסינן: אי אמרת בשלמא דטעמא דרבי יהודה בקמייתא - משום דקסבר פי תקרה יורד וסותם, ובתרייתא - משום שתי מחיצות, היינו דקתני *ועוד* מתיר רבי יהודה, ואע"ג דליכא פי תקרה, משום שתי מחיצות; אלא אי אמרת קמייתא נמי משום שתי מחיצות - מאי *ועוד*? היא היא, ופשיטא דמערבין!

ראשון שמעתי; ואית דגרסי כלישנא בתרא, ומסתברא כוותיהו.) שמוע מינה.

הדרן עלך כל גגות